

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering

Aan de Minister van Economische Zaken

nota
TER BESLISSING

Honorering EU-financiering voor de AI-fabriek in
Groningen

TER BESLISSING
Datum
9 oktober 2025
Kenmerk
DGED / 101663176
RT 0000119605

Kopie aan

Parafenroute

Bijlage(n)
1

Mede namens/met akkoord van Staatssecretaris van Defensie, Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Aanleiding

Op 27 juni jl. is de Kamer geïnformeerd over de indiening van een Nederlands voorstel voor de realisatie van een AI-fabriek in Groningen. Met deze Kamerbrief wordt de Kamer geïnformeerd over het besluit over de honorering van Europese cofinanciering (EuroHPC) voor de AI-fabriek. Hiermee kunnen de middelen beschikbaar worden gesteld voor de realisatie van de AI-fabriek door het consortium. De brief wordt medeondertekend door Staatssecretaris van Defensie, Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de Kamerbrief en verzending hiervan naar de Kamer.

Kernpunten

- Het demissionair kabinet werkt aan het versterken van het Nederlandse AI-ecosysteem door de toegang voor bedrijven, onderzoekers en overheden tot supercomputers, hoogwaardige kennis en data te faciliteren (Regeerprogramma, hoofdstuk 10a).
- Een belangrijk initiatief om dit doel te bereiken is de AI-fabriek, bestaande uit een AI-geoptimaliseerde supercomputer en een kenniscentrum.
- Voor de verkenning heeft het Rijk de opdracht gegeven aan het onderzoeksbureau Dialogic om een meta-analyse uit te voeren.

Kenmerk
DGED / 101663176

- De uitkomst van de verkenning is dat het kabinet inzet op het realiseren van een AI-fabriek in Nederland. Hierover is de Kamer op 18 april 2025 geïnformeerd.
- Een consortium bestaande uit Stichting Nederlandse AI-fabriek (penvoerder), SURF, AI Coalitie voor Nederland (AIC4NL), TNO en Samenwerking Noord hebben op 27 juni een voorstel bij EuroHPC ingediend voor een AI-fabriek in Groningen.
- Het Rijk heeft bijna 70 miljoen euro gereserveerd, aanvullend op de 60 miljoen euro die regio Groningen en Noord-Drenthe hebben toegezegd vanuit de Economische Agenda Nij Begun.
- De reservering om de Rijksbijdrage (vanuit verschillende departementen) mogelijk te maken, welke is verwerkt in de September Suppletoire Begroting (SBS), is zonder stemming aangenomen in de Tweede Kamer. De Eerste Kamer heeft tot uiterlijk 14 oktober om kenbaar te maken of men schriftelijke voorbereiding wenst. Zo niet, dan zal het wetsvoorstel op 28 oktober als hamerstuk worden afgedaan. Hierna kan de subsidiebeschikking voor de realisatie van de AI-fabriek worden vastgesteld.
- Op 9 oktober jl. is tijdens de vergadering van de EuroHPC Governing Board officieel besloten om de EU-cofinanciering voor de Nederlandse AI-fabriek te honoreren voor een bedrag van ongeveer € 71,7 miljoen miljoen euro.
- De AI-fabriek biedt kansen om een uniek AI-ecosysteem te creëren, Groningen en Noord-Drenthe als AI-centrum te positioneren en de innovatiekracht en productiviteit van de regio verder te vergroten.
- De ambitie voor het realiseren van een AI-fabriek in Nederland sluit aan op de breed ondersteunde motie van de leden Kathmann, Vermeer en Koekkoek, waarin wordt uitgesproken dat Nederland een AI-fabriek moet opzetten.
- Met deze Kamerbrief wordt invulling gegeven aan de toezegging om de Kamer per kwartaal te informeren over de voortgang en financieringsmogelijkheden.¹
- Het streven is om de Kamer in het laatste kwartaal van dit jaar nader te informeren over de voortgang, de vaststelling van de beschikking en de planning.

¹ Kamerstuk 2024-2025, 26643, nr. 1265